

ifølge sin natur gennem selve spredningsforbudet indeholde et diskriminatorisk element over for disse magter. På grund af den politiske frysning af kernevåben, som aftalen indebar, burde den imidlertid betragtes som et naturligt første led i en videre kæde af nedrustningsforanstaltninger. Ønskværdigheden af en ikke-spredningsaftale var almindelig anerkendt, og generalsekretærens beretning om virkningerne af den eventuelle anvendelse af kernevåben bar vidnesbyrd om vigtigheden af, at alle kræfter blev sat ind på at nå til snarlig enighed om en aftale.

Danmark var som ikke-kerne våbenmagt naturligvis interesseret i, at kernevåbenmagterne gjorde flest mulige indrømmelser i forbindelse med aftalen, men det ville være urealistisk at knytte kravene til kernevåbenmagterne for stærkt sammen med aftalen. Også for så vidt angik andre nedrustningsskridt, var det af afgørende vigtighed, at de direkte implicerede stormagter kunne tiltræde disse. Ikke-spredningsaftalen ville tilvejebringe det klima, som var forudsætningen for yderligere nedrustningsskridt.

Det var den danske regerings håb og overbevisning, at Generalforsamlingen ville slutte op om ikke-spredningsaftalen, også i erkendelse af de meget store fordele, som var forbundet med en sådan aftale. Kernevåbenmagternes tilslutning hertil indebar i sig selv en indskrænkning i disse magters handlefrihed, der var et nøje korrelat til ikke-kerne våbenmagternes forpligtelse til ikke at modtage kernevåben. Endvidere pålagde aftalen kernevåbenmagterne en alvorlig forpligtelse til at komme videre i nedrustningsspørgsmålet, ligesom det pålagde dem en klar forpligtelse til samarbejde med henblik på yderligere udvikling af anvendelsen af kerneenergien til fredelige formål, især på ikke-kerne våbenmagternes territorier.

Aftaleudkastets artikel VIII, der var blevet ændret, således at der var en udvidet adgang til afholdelse af konferencer, der skulle overvåge, hvorledes traktaten fungerede, åbnede vejen for, at nogle af de indvendinger, som var blevet fremsat mod aftalen, ville kunne tages op, efterhånden som tiden gjorde dem modne til endelig afgørelse.

Fra dansk side accepterede man forslaget med den klare underforståelse, at det var et led i en udviklingskæde. Aftalen var ikke et mål i sig selv, men skulle skabe forudsætningerne for yderligere nedrustningsskridt. Minister Helveg Petersen henviste i den forbindelse til det nordiske udenrigsministermødes udtalelse den 26. april 1968, i hvilken det hed, at det var af væsentlig betydning, at en aftale nu kunne indgås uden yderligere forsinkelser og med størst mulig tilslutning. En ikke-spredningsaftale ville være et vigtigt bidrag til international afspænding og sikkerhed og burde snarest muligt følges af en overenskomst om forbud mod underjordiske, kernefysiske prøveekspllosioner og af andre nedrustningsforanstaltninger.

Tidsfaktoren var efter dansk opfattelse af stor vigtighed. Et relativt stort antal stater havde de videnskabelige, tekniske og måske også økonomiske forudsætninger for hurtigt at kunne udvikle selvstændige kernevåben. Tilkomsten af nye kernevåbenmagter ville kunne igangsætte et øget rustningskapløb og skabe yderligere ustabilitet i visse omfindtlige områder af verden med risiko for, at begrænsede konflikter kunne få faretruende og eventuelt verdensomspændende karakter. Nationale aspirationer burde derfor vige for verdenssamfundets tarv, og stormagterne, som i kraft af deres fødte medlemskab af FN's Sikkerhedsråd besad store forrettigheder, burde være sig deres ansvar bevidst. At de tillige besad kernevåben, gjorde kun deres ansvar så meget større. Danmark var overbevist om, at stormagterne var sig dette deres dobbelte ansvar bevidst.

VI. USAs og Sovjetunionens svarindlæg.

USAs og Sovjetunionens repræsentanter fremkom senere i debatten med indlæg, i hvilke de imødegik den kritik, der var blevet rejst mod aftaleudkastet og det foreslåede garantisystem.

Ambassadør Goldberg udtalte bl. a. som svar på kritikken af sikkerhedsgarantierne, at med Sovjetunionens, Storbritanniens og USAs fælles holdning eksisterede der et fast grundlag for Sikkerhedsrådets handlen i tilfælde af aggression mod en ikke-kerne våbenmagt. At disse tre magter, uanset